

רוחם נועם

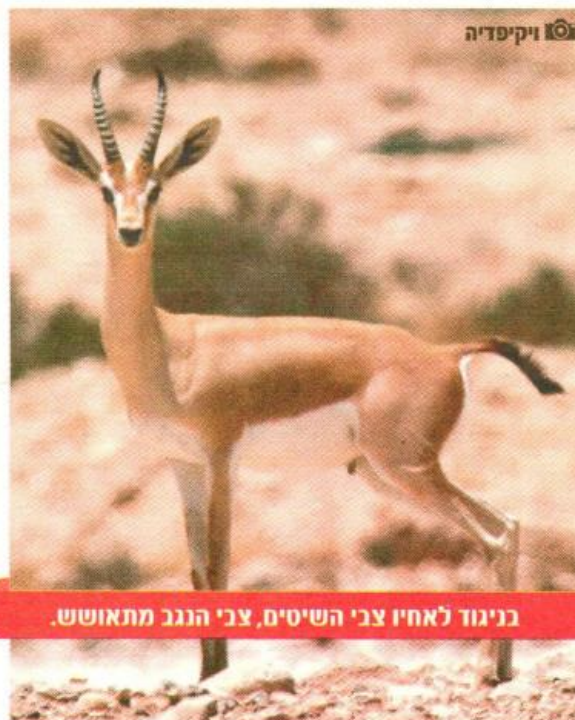
צבי הנגב ממשיך להתאושש

עלייה מתונה במספר צבאי הנגב • כך עולה מספירה שערכה רשות הטבע והגנים במסגרת מבצע הספירה השנתי שהיא עורכת • השנה נספרו 1,242 פרטים לעומת 1,151 פרטים בשנה שעברה ו-1,158 פרטים בשנת 2016 ורק 652 פרטים ב-2009 • "הספירה מעידה על יציבותה של אוכלוסיית הצבאים ואף ניכרת עלייה במספר הפרטים באזור הנחלים הגדולים", אמרו השבוע ברשות, אך ציינו כי עדיין נשקפים איזמים על עתיד הצבאים בערבה עקב פיתוח תשתיות, חקלאות ואף בשל הפעלתו של שדה רמון

שיפור קל במצבו של צבי השיטים

צבאי השיטים, תת מין של צבי הנגב, הם בעלי חיים נדירים - זן העומד בפני סכנת הכחדה. עד אמצע המאה ה-20 חיו מאות צבאי שיטים באזור חצבה שבצפון הערבה, אך ציד פרוץ על ידי חיילי צה"ל, טרף, תנאים שהשתנו ועוד, הביאו לחיסולה של אוכלוסייה זו. עד 1965 נחשב הזן לנכחד, אלא שאז זיהה גיורא אילני כמה פרטים של תת-המין, ובהמשך הסתבר שישנה אוכלוסייה קטנה שלו באזור יטבתה. כיום נותרו פרטים בודדים בדרום הערבה. בשנת 2017 נספרו 20 פרטים בלבד מזן זה, בפברואר השנה נספרו 29 פרטים. על מנת להגן עליהם מפני טורפים, גודר עבורם שטח של כ-4 קמ"ר מול החי-בר. אם ימותו גם הם, יכחד זן זה מהעולם.

כעת נותר לבחון כיצד ישפיעו הקמתו של שדה התעופה רמון מצפון לשמורת עברונה וגדר הגבול עם ירדן, על אוכלוסיית הצבאים באזור. ברטי"ג צופים כי הפעלתו הצפויה של שדה התעופה שתביא להגדלת נפח תנועת הרכבים על כביש 90 תייצר תנועת אנשים רבה שתגרום פגיעה בקישוריות של השמורה לשמורת החי בר שמצפון לשדה התעופה. כמו כן מתוכננים שטחי חקלאות בצמוד לשמורת **עברון** ולהערכת הרטי"ג תהיה לדבר השפעה שלילית על מצב הצבאים באזור. ■

בניגוד לאחיו צבי השיטים, צבי הנגב מתאושש.

במהלך השבוע שעבר סיימו פקחי רשות הטבע והגנים את מבצע הספירה השנתי שהם עורכים לצבי הנגב בערבה. אם בשנה שעברה נספרו 1,158 פרטים, הרי שהשנה גדל מספרם ב-84 פרטים. המדובר בחדשות טובות, במיוחד לאור החדשות הרעות מכיוונו של צבי השיטים המתגורר אף הוא בערבה הדרומית, אך המצוי בסכנת הכחדה לאחר שרק 20 פרטים נותרו ממנו בספירה שנערכה בשנה שעברה. צבי הנגב מוגדר כמין בסכנה והוא אחד משלושת מיני צבאים הקיימים בישראל ביניהם: צבי ישראלי וצבי שיטים. צבי הנגב שוכן בדרך כלל באזורים מדבריים פתוחים, בנגב ובערבה, מהנגב המערבי וחוף ים המלח ועד אילת, במישורים ומדרונות ההר. הנתונים שמתפרסמים השנה וכן אלה שפורסמו בשנה שעברה, כוללים את ספירת צבאי הנגב, ללא הצבאים החיים בשטחים הפתוחים בחי בר יטבתה וצבאי השיטים שמספרם מצומצם.

ספירת צבי הנגב החלה בשנת 1964, ומטרתה לתת אינדיקציה האם השמורות אכן מגנות על הצבאים ועל מצב המערכת האקולוגית, שכן הצבי הוא אינדיקטור שמעיד על טיב השטח - אם אוכלוסיית הצבאים גדולה וברירה זה מעיד שיש להם אוכל, טורפים, שהמערכת האקולוגית מתפקדת בצורה נכונה. בשנת '64 נמנו כ-300 צבאים בנגב. בשנת 1985 טיפס מספרם לכ-1,100 צבאים. לדברי ד"ר טל פולק, אקולוגית רשות הטבע והגנים בערבה: "הספירה מעידה שהאוכלוסייה ככל הנראה יציבה. אנחנו אפילו רואים עליה באזור הנחלים הגדולים, בעיקר בנחלי קצב וחיון. מדובר במין רגיש שמאוד יכול להיות מושפע משינויים במרחב".